

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 19. П. ПОВ.
Телефон Редакції 248-48
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Код: П. К. О. Львів 804.060.
Банку Чеського Логіон
Прага „Діло“.
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (в книжковій) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Уряд Закарп. України вислав свого представника на переговори у Комарні.

ПАТ ПОВІДОМЛЯЄ: ЧЛЕНА УРЯДУ ЗА-
КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ БАЧИНСЬКОГО У-
ПОВАЖНЕНО ДО УЧАСТИ У ПЕРЕГОВОРАХ
В КОМАРНІ.

ЩЕ ВЧОРА ДІСТАЛИ МИ ВІСТКУ, ЩО
МІНІСТР ДЛЯ ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ
ПРИ ПРАСЬКОМУ УРЯДІ ПАРКАНІЙ ВИХАВ
ТЕЖ НА ПЕРЕГОВОРИ ДО КОМАРНА.

ПАШУ І ЗБІЖЖЯ

висади Вашої цілорічної праці і головної за-
соби на життя, о безпечу йтеся від огню
в ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНІСТЕР“

Львів, вул. РУСЬКА Ч. 20.

Щоб розбити Росію, чи щоб знищити українців?!

„Ніколи не знайдемо в авоарового
кода немоті, як довго будемо оперувати фор-
мулами, що казуть про остаточну позагоду
польсько-української проблеми. Творити та-
кі формули розмірно легка, але — на жаль
— у практиці слова річ. Особливо, коли од-
на зі сторін, та повнадижма, може (скуп-
но, чи неспушно — у це не виходжу) підозрі-
вати, що гарно сформульовані формули — це
тактичний виртут, без реальної вартості.
Що в теоретичному часі прийде з того, що
висловлюєшся ананідом ситуаційно за
самостійності України до Києва, коли у
справах розмірно дрібних, але у тих, що
торкаються нашого отагу посидання, будемо
керуватися готентотською мораллю? Чи —
балуту, що в отих щоденних справах не
керуємося міркуваннями про спільні інте-
реси у далішій будучині, але загуміновою
мотивами, опертими на тілому націо-
нальному егоїзмі, — не звернутися до нас
із заклицем, що радо жертвуємо загальнобські
Нідерланди, бо це нас нічого не коштує?..“
Левон Васильєвський, „За шляхи порозумін-
ня“, „Видання П.-У.“ ч. 2 за грудень 1932).

Львів, 12. жовтня 1938.

Переговори у справі границі між Закарп. Україною та Словаччиною.

ЯК ПОДАЄ ПАТ, УРЯД ЗАКАРПАТСЬКОЇ
УКРАЇНИ ВИДЕЛЕГУВАВ МІНІСТРА ФЕНЦИ-
КА ДО ПЕРЕГОВОРІВ НАД УСТІЙНЕННЯМ
ГРАНИЦІ ЗІ СЛОВАЧЧИНОЮ.

Сутички на пограниччі між Мадярщиною та Закарпатською Україною і Словаччиною.

Радіо повідомляє з Праги, що на погра-
ниччі між Мадярщиною і Закарпаттям і Словаччи-
ною мороз до частіше доходить до сутичок
наслідком наслідком з жандармерією та по-

ліцією. На одній малій стації 40 озброєних лю-
дей заатакувало чеський поїзд двох з них
згинуло.

Нічого й пригадувати стару відому прав-
ду, як то психіка, світогляд та політичні ре-
цепти імця пана Заглоби з половини XVII. сто-
ліття вітшаються густими рядами звеличників і
наслідувачів ще у першій половині XX. століт-
тя Між безсмертними винаходами, що їх опа-
тентував геній Заглоби, є теж манія роздари-
увати Нідерланди. Був час, коли дійсно кож-
ний поляк, який хотів заманіфестувати свою
прихильність для українців, казав про свої
симпатії для української самостійності над
Дніпром і готовість воскресувати українця
Наддніпрянську Україну. Про актуальні україн-
ські справи над Дністром, про такі дрібнички,
як нижче шкільництво, університет, самоупра-
ва, право до свободного купля землі, участь у-
країнської інтелігенції в бюрократичному апа-
раті, справедливе бюджетування видатків на у-
країнські цілі і т. д. і т. д. — ні чичирк. Навіть
такий публіцист на безперечно більшу мірку й
особисто людина дуже чесна, як пок. Стіпичи-
ський, — і той писав у щоденнику „Голос Пра-
ди“ безпосередньо після травневого переворо-
ту палкі передові статті про необхідність само-
стійної України, але в пізнішому десятилітті,
аж до своєї смерті, ні своєю діяльністю у со-
мі ні публіцистичною працею не виявив ніяко-
го зацікавлення для дійсності екстремних в-тя
мільйонів українців у Польщі. Заглобово-ніде-
ландський підхід до української проблеми був
у деякого з поляків такий сильний, що вони
просто казали: за ціну спільного польсько-у-
країнського походу проти большевиків ан. у-

ВПОВАЖАНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

І ПРИХИЛЬНИКІВ нашого щоденника про-
сямо пересилати передплату на наш
часопис

РОЗРАХУНКОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ

Ч. 19,

які ми долучили до понеділкового числа
нашого щоденника.

країни, маєте зречтись своїх претенсій у Галичині й Волині. Щоб не було непорозуміння: під отим „зреченням претенсій“ ніхто з польських патріотів, які в той спосіб ставили справу, і в тямці не мав якихсь есентуальних територіально-політичних вимог українців, тільки культурно-освітні та господарські права. Єдиную внутрішньо-політичною концепцією для українців малаб бути тільки зовнішня фірма без внутрішнього змісту: адже саме на цьому по-лягає „прометеїзм“ та „українофільство“ всієї концепції і практичної системи п. Юзевського.

Запитований агорі поклик пок. Леона Василевського до його земляків, щоб відмовились від метод заглобівської дипломатії, вказує на те, що у вищих інтелектуальних колах польської публіцистики вже кілька літ тому прийшло під цим оглядом протверезіння. Почала здобувати собі право громадянства думка, що без полагоди річей „малих“ не може бути мови про полагоду річей „великих“, іншими словами, що без зміни внутрішньої національної політики не можна казати про спільні виступи у політиці закордонній. Виступив на арену польської публіцистики цілий гурт діячів, які почали шукати „спільної мови“ саме не в отих імперіально-стратосферичних планах, а в оцінці актуальної внутрішньої ситуації. З історичної перспективи безумовно і концепція „нормалізації“ в П першійшому задумі вродилася з розуміння конечності такої напрари польсько-українських відносин унутрі польської держави, яка моглаб стати передумовою спільними силами розвизувати найбільшу проблему і поляків і українців: розбити російський державний моноліт на дальшу низку національних держав. Деякі польські діячі станули взагалі на становищі, що українську справу треба полагодити позитивно, при помочі конструктивної політики, без огляду на закордонно-політичні концепції (П. Борковський, Лось). Думка, що можна повторити 1920. рік з отим станом, який тоді панував на галицько-волинських землях, зовсім відпала, бо немоя автоматично насовувався висновок, що й успіх такого другого походу на Київ мусів би бути такий сам.

Трагедія польських прометеїців, які не з любови до українців, тільки з добре зрозумілого польського державного інтересу вважають за річ необхідну, щоб розпалась Росія та повстала самостійна Україна, та сама, що і трагедія української політичної думки, яка висунула на перше місце протисовітський гасла, сподіваючись дістати швидко також реальні умовини для їх політичної реалізації. „Ножиці“, що розхилились між польською внутрішньою та закордонною політикою, віддаювали однаково польське громадянство від прометеїської концепції, як і створювали на українському етнічному терені найбільш податливий ґрунт для настроїв діаметрально протилежних і вській польсько-українській алагоді і всякому спільному походові на схід.

Біжучі рахунки,
безготівкові розплати (чеки й перекази);
вклади (зачайні, вікульовані, а vista в золоті),
дрібна ескадрія,
скуповування цінних паперів

ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзінських 1. І. п.
Тел. 292-15 і 200-15.

Інкасо, депозити, експант акцій,
Інкасо рат післяплат,
Оборотовий кредит,
Організування прямих відправ

Співпраця закарпатських українців зі словаками
у німецькому навітленні.

Обговорюючи у передовій статті переговори у Комарні, віденська „Ное Фрае Прессе“ пише:

В Комарні йдуть переговори над сповненням мадарських національних вимог. Згідно з мінхенськими постановами Словаччини заступають там чехо-словаки й українці. Треба надіятись, що ці переговори відбуватимуться в такому дусі, що й у Берліні і, що вони ведуть до тієї мети, яку прийнято в Мінхені: достосувати кордони до національних відносин і до бажання народів у цій важкій частині кітловини Дунаю.

„Ное Фрае Прессе“ підкреслює: „Посли й сенатори зі Закарпатської України звернулись до словацького прем'єра в Празі з Тіса з домаганням, щ Закарпатська Україна зажадає таких самих прав, що й Словаччина себе повної автономії. Як відомо, ця автономія була забезпечена конституційними й рівними договорами, але українці дод не мали її“.

Дальше обговорено прари гарячої жерменського договору для меншин та перш ніж положення українців і словаків у Словаччині й Закарпатті замикають у Судетях Чехословацької.

Коли у Судетах не буде плєбієдиту.
Мадярщина зрезігнує з плєбієдиту у Словаччині й
Закарпатській Україні?

Кореспондент офіціозу „Фелькшер Беобхатер“ повідомляє з Комарни, що мадари домагаються такої самої розвязки питання розмежування з Чехословацькою, яку приймуть в Судетах.

Виходить, що домагання Закарпатської України й на Закарпатті замикають у Судетах.

ВИБЕРИ

найкоротшу дорогу до майна
і купи льос І. класи 43 льотерії
у завжди щасливій колектурі

„НАДІЯ“

Львів, УЛИЦЯ ЛЕГІОНІВ 11.

Льоси „Надії“ принесли вже багатство тисячам родин у цілім краю!

головна вигра 1,000.000 зл.

Тягнення І-ої класи вже 19 ц. м.

Кандидати УНДО на послів

(Комунікат).

- Окр. 61. ТЕРНОПІЛЬ, ЗБАРАЖ, СКАЛАТ — Василь Бодюх, рільник, б. посол.
- Окр. 62. ЗОЛОЧІВ, КАМІНКА СТРУМИЛОВА, РАДЕХІВ, БРОДИ — д-р Степан Біляк, адвокат, б. посол.
- Окр. 63. БЕРЕЖАНИ, ПЕРЕМИШЛЯНИ, ЗБОРІВ — Дмитро Великанович, ем. управитель школи, б. посол.
- Окр. 64. БУЧАЧ, ТЕРЕБОВЛЯ, ПІДГАЙШ — Володимир Целевич, б. посол.
- Окр. 65. ЧОРТКІВ, КОПИЧИНЦІ, БОРШІВ, ЗАЛИЩИКИ — д-р Степан Баран, адвокат у Тернополі, б. посол.
- Окр. 66. СТАНИСЛАВІВ, ТОВМАЧ, НАДВІРНА — д-р Іван Волянський, адвокат у Станиславові, представник Української Народньої Обнови (УНО), б. посол.
- Окр. 67. КОЛОМІЯ, ГОРОДЕНКА, СНЯТИН, КОСІВ — д-р Гриць Гамієвич, адвокат у Снятині.
- Окр. 68. КАЛУШ, РОГАТИН, ДОЛИНА — Зимо-вій Педенський, кооператор, б. посол.
- Окр. 69. СТРИЙ, ЖИДАЧІВ, БІБРКА — д-р Павло Лисяк, адвокат у Журавні.
- Окр. 72. ЛЬВІВ-ПОВІТ, ГОРОДОК, МОСТИСЬКА — Василь Мудрий, голова УНДО, б. посол.
- Окр. 73. СОКАЛЬ, ЖОВКВА, РАВА РУСЬКА, ЛЮБАЧІВ — д-р Роман Перфецький, адвокат, б. посол.
- Окр. 74. ПЕРЕМИШЛЬ, ЯРОСЛАВ, ЯВОРІВ, м-р Степан Ярема Навроцький, адвокат у Перемишлі.
- Окр. 75. ДРОГОБИЧ, РУДКИ — д-р Степан Витвицький, адвокат у Дрогобичі, б. посол.
- Окр. 76. САМБІР, ДОБРОМИЛЬ, ТУРКА і Стр. — Іларій Тарнавський, селянин з Бикова, пов. Самбір.
- Окр. 77. СЯНІК, ЛІСЬКО, КОРОСНО — Олександр Гладішовський, — рільник, із Тискової, пов. Лісько.

КТВ. О. ЛЕВИЦЬКА • С-КА, Львів, Кордецького 51.

Якою уявляється нам американська Україна?

(Деякі думки з приводу викладу д-ра Луки Мишуги у Відні).

Цю статтю містимо зі значним скороченням через брак місцевого актуального матеріалу. — Ред.

Відень, кінець вересня 1938.

Зараз після одержання вістки, що проф. Іван Боберський та д-р Лука Мишуга прибули на короткий побут до Відня, я як голова тутешньої філії Українського Національного Об'єднання (УНО) подбав у порозумінні з представником Союзу Українців Німеччини (СУН), радником д-ром Тарновським, про те, щоб привитати гостей на ширших сходинах української громади. Правда — надто легко зробити це нам не довелося. Певність щодо прибуття д-ра Мишуги ми мали шойно у вівторок 20. IX. пополу-дні, а тут скандувати сходинами треба було зараз на черговий день, в середу 21. IX., бо від четверга аж до неділі увесь Відень мав бути внаслідок воєнних вправ повітряної оборони вповні затемнений, так, що про товариські сходина в такому часі не могло бути й мови. Та все таки за не-

цілих 24 години спільними зусиллями членів відділу виготовлено і розіслано стільки запрошень, що в середу на викладі нашого гостя зза океану простора сали Українського Клубу при Банкгас-се 1 була вже в 8. год. увечері наповнена битком.

Після того, як я, отворивши сходина, пошанував обидвох наших гостей відповідною про-мовою, а публіка привітала їх расними оплес-ками, д-р Мишуга почав свій виклад про жит-тя української еміграції в Америці.

В першу чергу він указав на те, що життя кожного українського середовища, де воно і не булоб, антверює все одні й ті самі українські проблеми та питання — очевидно з їх необхід-ними ріжницями, залежними власне від даного місця. І тимто якщо ми, українці, не розуміємо себе взаїмно, то лиш тому, що не завдаємо собі труда прослідкувати й основно пізнавати те, що і як у кожнім нашім національнім середовищі твориться, бо нам здається, що для нас те все і без основнішого прослідження самозрозуміла

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

„КРИНИЦЯ”

на 1939 рік.

Мала настільна книга кожного інтелігента у його приватній бібліотеці. Преподбавий зміст — цінна інформаційна частина.

НОВИНА! Замість допотопіального календарію має цього річ „Криниця” Календар-термінар

тижневий записник такий потрібний кожному у його житті.

Замовляйте: Вид-ництво „Діло”, Львів, Ринок 10.

ЦІНА тільки 1.50 зол.

Купуйте у всіх книгарнях і провадців часописів.

річ. А тимчасом приклад чужих дослідників показує, з якою основністю та з яким просто науковим матеріалом зникає нині світова преса підходить до української справи, доказуючи таким чином її неабияку вагу і рідкобійність. Отже ясно, що інформативні виклади про наші поодинокі середовища для нас самих і саме нині незвичайно цінні й потрібні, оскільки вони спираються на дійсності безумовно правдивих фактів. Бо й найгарніша фраза — казав промовець — не має найменшої вартості там, де йде про найменші факти, що їх можна би в цілості і в кожному часі перевірити. Провірити на те, щоб нація здавала собі справу з того, що є в нас резервуаром і джерелом сил у народі і як ці сили використати та їх опанувати”.

І підкреслюючи отак необхідність пізнавати себе самих при допомозі найповажнішого дослідження власного життя, промовець перейшов до властивої теми свого реферату. А саме до того, як наша еміграція за океаном змогла розкрити Новому Світові збудити рідної, української культури.

Тут в обсяг його помічень та міркувань увійшли всі важливі діяльності нашої творчості на землі Вашингтона: мистецтво, преса й фільми, характер і праця молодого українського покоління та його досягнення в наукових установах, далі роль церкви в українській житті за океаном і накінче організації економічної самопомочі, зясовані при допомозі міродатних статистичних даних, політична пропаганда та робітничі справи. І коли прелегент, переходячи отак від одної діяльності до другої, намічував скрізь позитивні моменти і здобутки, то у свідомості його слухачів зарисовувалася шораз чіткіше цілості того, що ми тут називаємо американською Україною. І не один з нас добув шойно після того викладу ясний погляд на неї. Дійсно: Ми, українці, мало знаємо себе і про себе і то саме про те, що вивчає наше життєтворче хотіння і творчу силу!

От нпр. — якщо мова про плекання мистецтва в наших братів за океаном — творча праця і досягнення таких першорядних мистців у нас, як у ділянці музики Олександр Кошич, Михайло Гайворонський, Роман Придаткевич, Печеніга-Уганський та інші. Ті, зусиллям яких замишчуємо стільки наших мистецьких успіхів по лінії спопуляризування української музики та українського співу на американських ґрунті. Але хіба у нас лиш у цій ділянці пропам'ятні діла? А от вам світової слави різьбар-мистець Архипенко, з творів якого референт виділював передові речі національного змісту, як ось його подоби Шевченка, Франка та Володимира Великого, при чому маюнок подоби цього останнього прелегент показав слухачам у репродукції, поміщений надано в амер. „Свободі”. І цікаво і мило було нашим слухачам дізнатися про те, що в Календарі одна частина т. зв. Культурного Городу в українській, і що саме там стоїть три аґалей Архипенкові мистецькі твори. Так само, як з великим зацікавленням слухала аудиторія інформацій промовця про наші останні фільми в Америці — як ось „Маруся” та „Запорожець за Дунаєм” — і про зв'язку з ними праця в користь нашого народнього мистецтва, що так знаменно викидається в українських народніх танках, стрипках, піснях та аніаках.

А ще особанву присаугу нашому мистецтву робить українська мова в Америці, коли при відповідних нагодах — особанву з нагоди святочних виступів або демонстраційних походів — убирається в народні строї, виступає з українськими піснями в радіо і на концертах, добуває значних успіхів у вищих школах (high school) університетах і спортивних клубах та використовує всюди нагоду говорити чужинцям про Україну. І казав нам гість багато про самостійність української мови в Америці та про її призначення до рідної землі, хоч вона її ніколи не бачила. І згадував він про наш видання в англійській мові, м. ін. і про призначення для молоді додаток до „Свободи” „Ukrainian Weekly”, що помістить досі стільки найціннішого матеріалу для поширення знань української літерату-

ри й культури — між іншими переклади з Шевченка, Франка, Лесі Українки, Коцюбинського, Куліша та інших. А мені тут приходило на думку наша молодь в європейських центрах української еміграції, духовність якої теж домагалася шонайдбайливішого плекання її власними батьками та доцільного національного провладу саме по лінії любови свого. Отак побажати, щоб наша американська молодь була водно світанним прикладом для всієї української еміграції!

А коли мова про нашу церкву в Америці, то д-р Мишуга в чітким протиставленні до тих, що намагаються представляти нам ту церкву як агонію нестатної боротьби, підкреслює у неї її моральну і національну силу. І діяльність її вважає позитивною та додатковою навіть і тоді, коли брати під увагу принагідні конфлікти, бо такі конфлікти в церковних відносинах є в усіх народів в Америці чимось звичайним. Отак і в цій ділянці маємо за океаном цілі ряди нестружених робітників національної справи, і цю свою основну тезу прелегент пояснив та підтверджував цікавими прикладами зі щоденного життя, які його виклад робили для слухачів шораз цікавішим.

Торкаючись економічної діяльності, промовець накреслює короткими, але важливими рисами та при допомозі дуже для нас цінних статистичних даних образ праці та досягнень наших братів за океаном на тому полі, гідних з кожного погляду нашої уваги. Бо як виходило з усіх заповідань промовця, то тут зазначається успіх, який, якщо пригнунутися ближче, можна означити великою сумою приватного і громадянського українського майна. А на це наше національне, тяжким і нестомним трудом здобуте майно складається праця всіх: наших робітників у копальнях і фабриках, grosерників, кушнів і погребників з одної та професіоналістів — адвокатів, лікарів, антикарів, учителів та інших

з другої сторони. Далі обговорив промовець значення наших запомогоних організацій — докремена розповідь нам про велику моральну і національну силу та праця Українського Національного Союзу, нашої найстаршої і найбільшої народньої установи в Америці.

Словом: картина того всього, що ми почули від нашого гостя, це процес могутнього відродження української еміграції і процес постійного завоювання нових позицій у заокеанському світі, навіть наперекір тому, що українська еміграція там з усіх наймолодша!

Про все те говорив наш промовець легким, проворним і частенько з погідним гумором, жваво перескакуючи від одної теми до одної, і жваво оттак собі, тоном свободної гутірки, та проте кожного погляду цікаво і во лній промові думки: ознайомити слухачів з фактичною дійсністю українського життя за океаном. І от та дійсність, та наша американська Україна, є животворним заборомом наших змагаль — спральною твердинею нації за морем

Це вже було 11.45 вночі, і виклад тагнул довше ніж дві години, та проте запитан не був кінця, і була небезпека, що той виклад д-ра Мишуги продовжиться до самого ранку. Отже і за весь час побуту нашого гостя у Відні розмови і в тіснійшій кружку знайомих та привітних інтерпелантів не переривалися. Бо так до них, це і з огляду на те, що д-р Мишуга всім разом відвідати всі важливі середовища нашої еміграції в Європі, а крім як і Закарпаття — було багато-багато.

І отак попрощали ми нашого дорогого гостя з почуванням у душі, що всього ми собі таки не сказали... і тому: До побачення змай-скорше!

Д-р Остап Гриняк.

Доля політичної еміграції в Чехії.

З Праги наспівають вістки, що чеський уряд розважає справу ліквідації дуже численної на території Чехії політичної еміграції. Політичних емігрантів у Чехії нараховують на 700.000 душ. Найчисленніша там жидівська еміграція, що походить з Німеччини, б. Австрії, Мадарщини та Румунії. Друга по числу — німецька політична еміграція, тобто противники національно-соціалістичного режиму; з австро-німецьких політичних емігрантів є ще в Чехії значне число соціал-демократів, що підняли були повстання проти Дольфуса та деякі католики, що втекли сюди перед „аншлюсом”. Третя числом — російська політична еміграція. Четверта національна група — українська політична еміграція, до

якої треба зарахувати останки б. воїнів УГА б. ще дрібні гурти кавказських, мадарських, польських і навіть італійських та еспанських політичних вітківців, що найшли були там пристановище і працю, анічуючи на зміну політичних відносин у різних країнах. Тепер чехи задумують зробити перегляд цілої тої маси чужинців, що здобули вже чеське громадянство, і змають досить засобів прожитку, замишляють ших хочуть від себе „випростити”, мотивуючи це фактом, що в нових обставинах самі чехи збільшили, багато їх утратило працю, а всі майні зарплати праці мають дістати чеські утікачі з Чехії та тих частин Словаччини, які мають зобрати мадари

Поворот Петра Певного?

Варшава, 10. жовтня 1938.

Вістка про можливий поворот призабутого вже Петі Певного до активної політики з посольським мандатом у руках, що її оце видобуваємо з поінформованих польських джерел, викличе безумовно свого роду сенсацію.

Довідаємося про це за день-два, бо ж 13. ч. м. опублікують листи кандидатів на послів. Пан Певний, якого і свої і чужі давно були відісали

до несласної історії, назвавши його кар'єру закінченою, таки, як кажуть, повернеться до ділової і то не як український посол, але як чеського волинського ОЗОНУ (?) Не знати же сьогодні тільки правди в цій інформації. Оскільки ж мандатом, чи без нього, Певний стане знову довіреною людиною, кого треба і повести свою „нову” акцію в терені.

Д-р Гелчинський — нандидат на маршала нового сенату.

Варшава, 10. жовтня 1938.

В політичних колах Варшави курсує блянзав правди поголоска, що найповажнішим кандидатом на становище маршала нового сенату є д-р Броніслав Гелчинський, президент Найвищого Адміністративного Трибуналу, б. шеф кабінету президента держави, один з найвуханіших організаторів акції, що її називають від деякого часу „маршем на кресла”.

Д-р Гелчинський є, як відомо, урядуючим першим заступником голови „Гва Розвою Східних Земель” і останнім часом чимало ансажу-

ється в різні „кресові” імпрези, тоді як протиукраїнських відчутках у Варшаві, тоді

Говорять, що кандидатуру прес. Гелчинського висунув ніхто інший, лише допотопіальний маршал сенату Пристор, що буде маршаль як кажуть — поділяти долю свого товариша креслі союму п. Славєка.

Саме на днях д-р Гелчинський приїхав у шавові Присторіві почесний діяч з Варшави, б-річка його головування в Гва Розвою Земель.

Що писало „Діло“ 50 років тому.

Субота 1 (13) жовтня 1888.

ЗМІНА НАМІСНИКА ГАЛИЧИНИ.

Галицького намісника Філіппа Залеського імену-
вали міністром для Галичини, а на становища на-
місника „має бути іменованій“ — як писало „Діло“
— гр. Назимир Бадені, б. делегат намісництва у Кра-
кові. Про нього „Діло“ писало:

„Намісником Галичини має стати гр. Назимир
Бадені, особа добре знама кравіським колам, але
не менше й руському загальному. Він належав досі до
кравіської партії і, як то кажуть, „дурх дік унд дін“
ішов з нею і в справах загально кравіських і в руській.
Навіть як урядовець, делегат намісництва в Кракові,
він намагався стояти на боці станчинської партії.
В сеймі в руських справах завжди голосував зі
станчинцями проти уступок для русинів, між іншим
і проти окремої руської гімназії в Перемишлі, хоча
його брат Станіслав голосував за нею. Чи вибір гр.
Бадені значить те саме, що скріплення впливу
несимпатичної в краю партії кравіських панів —
покаже будучина.“

ЮВІЛЕЙ ХРЕЩЕННЯ РУСИ У ЛЬВОВІ.

У звідомленні з засідання сейму:

„Під кінець красний маршалок доручив відчитати
по руськи і по польськи письмо митрополита Самбра-
тоїча з повідомленням, що нині (13-го н. ст. жовтня)
відбуватиметься у св. Юра торжество ювілею хрещен-
ня Руси. З тієї причини — заявив маршалок — в су-
боту не буде сеймового засідання.“

ФУТРА
ПРЕССЕР

у великій виборі на догід-
них умовах дістанете
у фірмі
Пасаж Миколая
напроти віла „Топ“ ч. 2002 т.—10

Переговори у Комарні.

ДОМАГАННЯ МАДЯРСЬКОЇ.

З переговорів у Комарні специзувалися
остаточно домагання Мадярщини та основи,
на яких вона ці домагання поставила. Мадяр-
щина домагається для мадярів у Чехословаччині
таких самих прав, які здобули для себе судет-
ські німці та шлезькі поляки і хоче домогатись
їх аналогічним способом.

Мадяри домагаються, щоб прилучити до
Мадярщини території, замешкані мадярами.
Зворот цих територій мав би відбутись на ана-
логічних умовах, як зворот Судетів та За-
ользанського Шлезька; а саме: словаки мають
лишити ненарушеними воєнні укріплення, про-
мислові заведення та залізничний табор.

ЧИ ЛИШЕ ТЕРИТОРІЇ ЗАСЕЛЕНІ МАДЯРАМИ?

Домагання Мадярщини далеко більші, ніж
це може видатись з її „скромного та
справедливого“ становища. Вона домагається
„справедливих прав“ для всіх народів Чехо-
словаччини; ці права можуть вони досягнути
тільки плебісцитом. 1918-19 роки — мовляв —
несправедливо рішили цю справу — тепер тре-
ба цю помилку направити, треба створити
сильні основи під дальшу конструктивну працю.

НИНІ СИТУАЦІЯ ВІЯСНИТЬСЯ?

Переговори в Комарні йдуть дальше у при-
язному дусі. Мадярщина специзувала вже
остаточно своє становище, але чеська та сло-
вацька делегація ще не вняла свого відно-
шення до мадярських вимог.

Предсідник словацької делегації д-р Тісо
заявив журналістам: „Ніколи не бавлюся в про-
рока, бо це ризикове. Маю надію, що завтра
остаточно ситуація внясниться та, що перего-
вори доведуть до позитивних вислідів“.

КОМУНІКАТ.

У Комарні оголосили ось такий урядовий
комунікат:

Чеські та мадярські експерти відбули перше
полуднем 2-годинну розмову. В годині 15-їй
відбули обі делегації пленарне засідання, що
тривало 1 годину і 15 минут. Найближче їх за-
сідання відбудеться в 12-їй вполудне. До того
часу обі делегації порозуміються безпосеред-
ньо зі своїми урядами.

Побожні бажання мадярського політика.

Заступник голови об'єднаних мадярських
політиків у Чехословаччині Ярош заявив пред-
ставникам ПАТ-а у Комарні, що „жарпато-
вний крок“ зв'язаний з Мадярщиною від

господарським і геополітичним оглядом, тому
бажаним було б, щоб ця спільнота дістала і по-
літичну форму.

РАГЛЯНИ мужескїй від 30 л. 30.— **ПЛАЩІ** жіночі від 30 л. 60.—
доручає
ШАПІРА вул. личківська 1.

З природи і життя.

Таємниці крові.

Одною з найцінніших тканин нашого тіла є кров. Кров — має дуже велике значіння для життя живої істоти: вона розносить кровонесними судинами відживачий газ кисень і допроваджує його до кожної, найменшої навіть клітинки організму. З нею по цілому організмі йдуть відживчі соки, які вибирає кормовий провід. До неї дістаються теж створені спеціальними органами тіла гормони, що регулюють і керують проявами організму (розвиток, ріст, переміна матерії тощо).

НАЙЛІПША

ДАЙМОН

СКЛАД КРОВІ.

Кров складається з рідкої частини осоча, де замішені сталі складники крові, себто червоні та білі тілця крові і палички крові. Червоні тілця крові це дуже маленькі кружки, проміром пересічно на 7—12 тисячних міліметра. Головним їх складником є червоний барвник гемоглобін, в якій знаходиться залізо. Червоні тілця крові сабею гемоглобіною присвоюють собі у легенях кисень і несуть до клітин організму, де його віддають.

У здорової людини знаходиться пересічно 5 міліонів червоних тілець крові в однім кубічнім міліметрі крові (в чоловіки), а в жінок коло 4 і пів міл. тілець крові. Білі тілця крові є більші, їх промір доходить до 80 тисячних міліметра. Вони наче поліція в організмі, що полює на бактерії, які дістаються до крові. Їх є к. 6—8 тисяч в однім кубічнім міліметрі.

КРОВ — ДЗЕРКАЛОМ ЗДОРОВ'Я.

Склад крові змінюється безупинно навіть у здорової людини. По їжі кров є інакша ніж натще, кров випачатої людини поводить ся інакше ніж втомленої. Таксамо соняшна купіль, їзда літаком чи безсонна ніч — все це викликає зміни в образі крові. Змінюється головню число і вигляд білих тілець крові. При виснажливих недугах мале число червоних тілець крові. У багатьох недугах появляються в крові отрути, що їх продукують хвороботворчі бактерії і різні субстанції, що їх створює організм боронячись перед бактеріями (протитрути — антитоксини).

Все це має вплив на вигляд та якість крові. Через те сьогодні лікарі так часто досліджують кров для пізнання недугу. При помочі сильно побільшальних мікроскопів, складних метод барвлення крові та бактерій, хемічних аналіз, штучних годівель хвороботворчих заразків та ін., досліджують спеціалісти бактеріологи крпалкини крові недужого і в той спосіб помагають лікарєві зорієнтуватися в ході недуги та її лікуванні.

Не всі зміни у крові може розсліджувати наша наука. Деяких змін вона не в силі розпізнати навіть найбільш скомплікованими методами, — їх можна лише здогадуватися.

Коли їш = не розмовляй.

В ідеальних багатьох інтернатів та дитячих літніх колоній на чужині можна часто побачити напис: „Коли їсте, будьте глухі та німі“. Цей напис пригадує, що їда це важкий фізіологічний акт, підчас якого треба мовчати, бо в причини анатомічної будови горішніх віддихових доріг та кормового проводу ці дві функції рівночасно неможливі.

Горло є тим місцем де перехрещується стовп повітря, що в носі йде до дишні і далі до легенів, з другої сторони спожитий корм мандрує з рота до горла і через 35—40 см. довгий пролік йде до шлунка. Коли їмо, м'яке піднебіння підіймається догори і відділює від аду носову ямину від горла. Коли ж проковтнемо поживу, тоді піднебіння знов опускає і повітря пливе до легенів. Коли проковтуємо, у тім моменті, коли кусень страви чи ковток рідкої поживи до горла, пересувається язик до аду і своєю насадою прикриває вхід до горлянки і дальших віддихових доріг. Тому звичайно людина не захлинається, не втягне кусня поживи з повітрям до легенів. Коли ж серед їжі людина гнімори і починає кашлати та душитися, то частинки їжі дісталися до віддихових доріг (горлянки, дишні, озани (бронхи) і легенів). Через подразнення слизової болони віддихових доріг починає особа кашлати і викидає забукані частинки їжі в віддихових доріг.

Однак не все так легко вдається уникнути шкідливих наслідків розмови з їжею в роті. Часом кусинки страви спадають глибоко до легенів, затримуються там і починають розкладатися, гнити. У тому місці, де кусень страви гниє, він викидає слизу болону дишні чи озани (бронхи) і це може довести до т. зв. захлинового запалення легенів, а навіть до гнояка (абсцес) легенів.

Таксамо втягнена до легенів страва може заткати озану (бронх) — руру що допроваджує до легенів повітря і людина вмирає нагло від удушени.

Згадай нещасні випадки трапляються часто пиякам та хворим неспритним, в яких нормально не допливає повітря до легенів. Тому дуже часто хворі неспритні, у сплячці, нервово хворі з пораженим піднебінням чи язиком, вмирають на захлинове запалення легенів.

Пияки захлинаються часто тому, що вони залюбки при столі розмовляють, один другого часто не чує і стараться другого перекиричати. Крім того у пиякому стані слизові болони горла стають менше вразливі і тоді легко захлинутися. Тимто не слід говорити, коли їжа знаходиться в роті і треба на це звертати увагу дітям, щоб пізніше не доводилось стукати їм п'ястком в карі, як це у нас роблять, коли такий балакун захлинується.

ВУСА ТА БОРОДА.

В багатьох тварин вуса становлять додатковий чуттєвий орган. Для людини вуса та борода не мають жадного значіння навіть як охорона перед холодом. Під ширною лиця скривається густа сітка кровонесних судин; через неї кружляє кров, оґріває лице і хоронить його від морозу. Участинки підбрюшних околиць, що мають борода, примушені в голити, найшовшись в холодній смузі, бо на великим морозі пара, що виходить з уст осідає на боролі і замерзаючи, заміняє борода на ледову бриду, що не тільки не оґріває, але навіть прохолоджує лице.

Вуса та борода — характеристичні для чоловіки і вважались давніше за ознаки мужськості. Тимто ще в тепер у деяких народів борода

втішається великою повагою, головню на Сході, а мусульмани присягають навіть „на борода Магомета“.

Борода в Європі вже давніше почала зникати, зате вуса ще донедавна вважали прикрасою мужського лица. Ще недавно в німецькому війську старшинам не вільно було голити вуса. Жартом казали, що вусатого старшину вважали певнішим оборонцем батьківщини.

Природно, що та мужська ошдоба лица не має впливу на ступінь вошських примет; ось чим вуса не мали такі „боги війни“ як Юлія Цезар, Олександр Македонський, Наполеон ані. Жинна д' Арк.

Найвищий час купити льос

у популярній колектурі

„Щастя“

Львів, Сикстуська 30.

Чисовеkonto ПКО. 500429

Холодний піт.

Хто був у великій небезпечі, той мав відчути на своїй шкірі як облик його холодна хоча тоді не було гариче. Деякі дослідники не вполюють це явище кажучи, що воно атач стим (перейшло по далеких предках). Знаємо, що які хижаки неродо живляться трупани. Тільки ній людині було нелегко порадити собі в боротьбі з хижакими. Коли такий хижак заскочить боронню людину, що її обороню було динячок чи камінь, тоді шанси людини в тій боротьбі були дуже малі. Втеча була також ндошлана, бо хижак легко дожене людину.

Тому людина в безвихідній ситуації, ттала звичайно притомність і падала на землю. Шкіра чоловіка вкривалася потом і ставала холодна, а нерухоме тіло було подібно до трупа. Коли звір був не дуже голодний, тоді лише у спокою таку мало принадну „ладилку“. Це ми ще трапляється і тепер, як це гарно описано в народній казці про Клима, Максима і їх приду з медведем.

Згадана прикмета людини була для неї то останнім ритуалом в критичній ситуації. Коли вона йні позбавлена свого пераїсного життя, всеж заховалася від тисячі похолод до зимі часів.

Валерія Дудкевич: „ГОЛУБНИ ХРЕСТ“. З мовою Віктора Аналієвського. Наказом видавним. Львів 1938, ст. 88.

Ця гарненько видана книжка присвячена бороні домашніх тварин, що в нас серед тих умов життя, зазнають не кращої долі. Люди, часто засуджені на працю, що перевертає їх сили, на голод, злизи і зупиняє. Проміж міс між ними займає кінь, ніж який є тварина працюють по 18 годин на добу, за коту платіть і коті, серед яких є теж бездомні тварини і волоніти без захисту над головами. Автор легіони добре випахених дариюх тварин охорони тварин, від імені якого авторка книжки свою книжечку, має за символ „Голубний хрест“ символ віри і помочі. Вона видана в Англії більш як 100 років тому і простигає свою опіку на весь світський виключаючи деяких хижаків. У згаданій книжці знаходимо окремий розділ присвячений хам, далі тваринам „підлоциним“ як тваринам, таким як риби, раки, деякі пташки, мишки, жаби, акаки, кертні, павуки, кроки, лиси, навіть шурі, які в деяких випадках марають людині (у козальних, через козальну фою). Останній розділ присвячений слонкам. Авторка користується численними слонками Святого Письма та індієвських слон м. тощо, а теж різними прикладами з життя в дорі брє і поганю поводитися з тваринами. Книжка прикрашена ілюстраціями.

Виселити православних священників.

Варшава, 10. жовтня 1938.

Адміністраційна влада на Холмщині в Підляшші зажадала знов від кількох православних священників, які там дотепер ще залишилися, щоб негайно покинули свої парохії. М. ін. остан-

Starosta powiatowy bialski.

L. B. 5/38/38.

Biała Podlaska, dnia 24. września 1938.

Do

Duchownego Prawosławnego

Jaciuka Jana

Proboszcza Parafji Prawosl.

w Kobylanach.

Wobec tego, że Ministerstwo W. R. i O. Pabi. wystąpiło z wnioskiem do Metropolity o przeniesienie Księdza, wzywam Księdza Proboszcza do opuszczenia parafji prawosławnej w Kobylanach w przeciągu m-ca od dnia otrzymania niniejszego wezwania, a to pod rygorem zastosowania art. 8 przepisów, wprowadzających prawo o wykroczeniach (Dz. U. R. P. № 60, poz. 573 z roku 1932).

Starosta powiatowy bialski:

(—) Dr Mieczysław Lutman.

Слід зазначити, що о. Іван Яцюк станув 10. п. м. перед городським судом у Пішаці як обвинувачений зі ст. 170 к. к.

Виселені священники прибувають до консисторії у Варшаві шукати якогось захисту.

Фа-ський.

На сезон 1938-9

Модні солідні і дешеві

Жіночі і мужеські матеріали купуємо в українській блазатні

"МАНУФАКТУРА"

в. л. Козак і М. Овалів

Львів, пл. Калітільна ч. 3.

Вчора двома повітовими старостами в Замості Соханським виселив о. Спиридона Лазуку, галичанця, парохіа в селі Сідлицьких, що перебував в монастирі років у згаданій місцевості, віт-юючи опінією одного з найбоязливіших ду-хосвітів.

Виселеному з с. Кобилян на Підляшші І. Яцюкові доручило повітове староство дати таке письмо:

Подвійна валюта в Судетах: німецька марка та чеська корона.

Марш Герінг, як виконавець 4-літнього пля-ну, підписав декрет, який вводить від 11. п. м. в Судетах марку як урядову валюту. Корона залишається як легальний вимірний засіб.

Курс корони устійнено на 12 феніків.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА НА ЧЕСЬКОМУ ШЛЕСЬКУ.

Німецькі війська заявили гульчинський і бі-мський повіт. У віддалі кілька кілометрів від Моравської Острави в Пертковичах над Од-рою і в Санкові є вже німецькі повзи та відділи військ. В зв'язку з цим в понеділок в год. 8. ра-

но відіхав зі Свинова останній чеський поїзд в напрямі Праги. Рівночасно міністерство комуні-кації в Празі урухомило залізничну сполуку Пра-ги з Моравією та Шлеськом через Берно—Кле-ву—Калін.

РАДІОВИСИЛЬНЯ У МОРАВСЬКІЙ ОСТРАВІ В НІМЕЦЬКИХ РУКАХ.

Чеська радіовисильня Моравської Острави, положена на захід від Одри коло Шенборну пе-рейшла в руки німців. У понеділок пополудні прилучили її до бреславської радіовисильні.

Хто буде президентом Чехословаччини: Беран, Буковський чи Батя?

У політичних колах Праги широко обгово-рюють справу кандидатур на президента дер-жави.

Аграрії виділяють свого провідника, д-ра Берана та інші партії виступають проти нього

як проти германофіла. Господарські кола під-тримують кандидатуру фабриканта обуви Баті. Голова „Сокола“ мін. Буковський кандидує та-кож — його кандидатура символізує тенденцію до національної концентрації

Як змінилось наше відношення до лютерії.

За час останніх літ відношення загалу на-шого до Кансової Лютерії перейшло основ-но з негативної. Безпосередньо по війні, коли вона не була ще законно упорядкована, до лютерії ставились досить з недовіром, багато їй не могло погодитись з фактом, що мож-ливість великої виигри за малу ціну не криє в собі нічого „чужого“, що вона оперта на звичай-ну поргослівську калькуляцію, не творить ніякої ексклюзивності.

Почували ще досвіді різного роду дав-них фантових лютерій, в яких головних виигр, і форми мислі, самоходів і т. д. з засади ні-чим не вігравали.

Одначе з часом почало змінюватись пере-важно, що Державна Лютерія — це імпреза-ція відмінної категорії, та що вона забезпе-чує гарантовано існування можливостей, переваги менш або більш суми, не були це ніякі „легендарні“, кожний майже хто міг виграти сам, мав прийнятні серед своїх зна-йомих розходились вістки про людей, ко-ли виграли на лютерії, змінювали зовсім інше життя, заклали великі підприєм-ства, відшукали кількакратно виграні суми.

З другого боку в самій лютерії зайшла з часом ціла низка змін. Внаслідок зроблених з року на рік довідів, уведено шораз нові зліп-шення, достосовано вплив до загальних поба-жань гравців, побільшено до максимум можли-вості гравців, завдяки чому польська лютерія стала зразком для багатьох подібних імпрез зкордоном. Усі ті чинники зробили те, що те-пер лютерія має серед суспільности велику популярність.

Можна ствердити без перебільшення, що так у столиці, як і на провінції нема родини, де хтось не грав би на лютерії. В бюрах і фабри-ках робітники купують до спілки лоси — це похва самостійно і відома. Багато осіб не тільки грає самостійно, але також належить часто до кількох „спілок“, щоб побільшити свої мож-ливості виигри. В кожному родинному бюджеті знаходиться, залежно від можливості, більший або менший видаток на лютерійний лос. Куп-но лоси стало попросту звичкою і необхідною потребою. Досвід деяких лютерій вказав, що вже на кілька днів перед тягненням забракло лосів. Тож нічого дивного, що в колектурах планує вже оживлений рух у зв'язку з тягненням 1. класи 43-ої Лютерії, що починається дня 19-го п. м.

РІШАЛЬНІ ДНІ

ВАШОГО ЖИТТЄВОГО УСПІХУ! Кожний, хто думає про своє майбутнє та кидаючи свої життєві вииглади на терези долі повинен засобитись лосом тільки в ЄДИНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОЛЕКТУРІ Повітового Товариства Кредитового у Львові, вул. СИКСТУСЬКА ч. 38, партер, тел. 108-81. Ченове конто ПКО ч. 508.777. Замовлення з провінції відвотно.

В автономній словацькій державі.

РОЗМІЩЕННЯ МІНІСТЕРСТВ.

Словацька рада міністрів рішила вчора розмістити поодинокі міністерства ось як: Президія ради міністрів та міністерство вну-трішніх справ в губернаторській палаті; міні-стерства: справедливости, суспільної опіки та здоров'я — в будинку окружного суду; міні-стерство — освіти — в будинку кураторії, мін. комунікації у будинку залізничної дирекції, мін. господарки — у будинку виділу публичних робіт.

Рада міністрів буде збиратись у кожний понеділок.

Своїм урядовим органом узяв новий уряд щоденник „Урядне Новини“.

Для оборони інтересів національних мен-шин Словаччини, утворено національні секції: мадярську та німецьку.

УРЯДОВА МОВА СЛОВАЧЧИНИ.

Словацька рада міністрів рішила, що уря-довою мовою автономної Словаччини є ви-ключно словацька мова; винятки можливі ли-ше за спеціальним дорученням влади. Комуні-кат підкреслює, що це рішення у нічмі не на-рушує прав національних меншин

ГРОМАДЯНСЬКІ КОМІТЕТИ.

У Братиславі утворився під проводом проф. Сідора центральний громадянський ко-мітет, якого завданням є втягнути до співпраці у боротьбі за словацькі права, ширші грома-дянські кола. Крім того повстає багато льо-кальних комітетів, що мають посередничити між адміністраційною владою та населенням. Комітети слідкуватимуть за діяльністю усіх урядів (військових та цивільних) та, у випадку шкідливої діяльності давніших урядовців, звернутися до центрального комітету, щоб він поробив відповідні заходи в уряді

ПОЛІТИЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ СЛОВАЦЬКИХ НІМЦІВ.

На місце розв'язаної недавно карпато-ні-мецької партії, що співпрацювала з Генляном, утворили нову партію словацьких німців „Дой-че Партай“. Її затвердив уже словацький уряд. Вчора уладилась ця партія велику маніфестацію, в якій взяло участь 5.000 німців. Промовці та маніфестанти висловили словацькому урядові подяку за його прихильність до німецької мен-шини у Словаччині.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРЕСА АТАКУЄ АВТОНО-МІЧНУ СЛОВАЧЧИНУ.

Большевицька преса завзято накидується на новий словацький уряд, який — мовляв — ста-новить „перемогу фашистів“. Зокрема обурює большевиків, що словацький уряд наказав роз-в'язати комуністичні організації.

ЧИ ДІЯЄ ДО МИТНОЇ УНІЇ МІЖ НІМЕЦЧИ-НОЮ І ЧЕХІЄЮ?

В офіційних колах Праги заперечують вістку, яку подавала останніми часами європейська преса, що Німеччина заклю-чила митну унію з Чехо-Словаччиною. Заперечують також вістку одного ан-глійського щоденника, який інформу-вав, будтоби Німеччина на берлінській конференції запропонувала чеській де-легатії митну унію. Крім того у Празі пригадують, що сама Німеччина запереч-чила ці вістки.

6.000.000 ФРАНЦУСЬКИХ КОМБАТАНТІВ ДО-МАГАЄТЬСЯ ПОНАДПАРТІЙНОГО „УРЯДУ НАЦІОНАЛЬНОГО СПАСЕННЯ“.

Голова унії французьких б. комбатантів полк. Анрі Пішо зложив пресі заяву такого змі-сту: 6.000.000 б. комбатантів домагається силь-ного уряду з людей, що стоять понад партіями і не оглядаються на вибори. Такий уряд мусить мати широкі повноважсти щонайменше на 1 рік. Якщо теперішній парламент на це не погодить-ся, його треба розв'язати.

З ЕСПАНІЇ ВЕРНЕТЬСЯ 12.000 ІТАЛІЙСЬКИХ ДОБРОВОЛЦІВ.

З Бургосу повідомляють офіційно, що те-пер віде з Еспанії разом коло 12.000 італі-йських добровольців.

Саме тоді, як поліція розганяла українських маніфестантів, польська єврейська молодь з польського Академічного Дому при вул. Лозинського організувала демонстрацію проти українців. Польські демонстранти йшли вулицями і вибили вікни в ринку: у книгарні Н. Т. Ш., в крамниці Масловою, в Народній Торговлі, ресторані Дружба й ін., далі в Догаві, Базарі, Пласті й ін. при вул. Руській, у Фортуні Новій, Масловою на Личакові, в Масловою на Словацького та в багатьох інших наших крамницях. Крім того демонстранти вибили майже всі вікна в будинку Т-ва „Просвіта“ на першому поверсі від Ринку і декілька вікон від вул. Руської. В салі засідань Головного Відділу Т-ва „Просвіта“ найдено 11 великих каменюк, з яких один знищив великий олійний портрет през. Юліана Романчука та уламки електричної лампи. Далі польські демонстранти вибили шиб в Народній Гостиниці, книгарні Рідної Школи, Молодія Громаді, Українському Мистецтві, в Центробанку, в Земельнім Банку, Українським Кооперативнім Домі при вул. Технічний (що дуже потерпіло), у народній школі „Р. Ш.“ при вул. Суніського та декілька шиб у лікарні д-ра М. Панчишина і професора д-ра В. Старосольського. — Крім того ті самі демонстранти повисбили „по дорозі“ виставної шибля й вікна в кількадесятьох при-

В друкарні Вид. Співки Діло, Львів, 1917.